

Dönem : 22

Yasama Yılı : 1

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 250)

Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/645)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-670/3228

11.7.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 27.6.2003 tarihinde kararlaştırılan “Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türk nüfus sisteminin ve nüfus hizmetlerinin ilk yasal dayanağını 14 Ağustos 1330 tarihli Sicilli Nüfus Kanunu oluşturmaktadır.

Bu Kanun Cumhuriyet öncesinde ve sonrasında olmak üzere 60 yıl süreyle yürürlükte kalmıştır. Nüfus kütükleri ve kütükler üzerindeki işlemler bu Kanunun anlayışı, ilkeleri ve kavramları doğrultusunda yürütülmüştür.

Atatürk inkılapları sırasında yürürlüğe konulan çeşitli yasalar, nüfus kütüklerinin yazı dili, sayıları ve takvim başlangıcı gibi tescil işlemine yönelik pek çok hususu değiştirmiştir.

Bir yandan bu değişikliklerin etkisi ve diğer yandan toplum hayatının farklılaşması sonucunda yeni düzenlemelerin yapılması ihtiyacı ortaya çıkmış ve nihayet 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanunu kabul edilerek 1.9.1974 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

Ancak, 1587 sayılı Kanunun başarısının 1543 sayılı Genel Nüfus Yazımı Kanunu gereğince ülkemizde yapılacak genel bir nüfus yazımına ve bu yazım sonucunda tesis edilecek nüfus kütüklerine dayandırılması ve bu genel nüfus yazımının yurt içinde ve yurt dışında meydana gelen önemli olaylar nedeniyle yapılamamış olması, 1587 sayılı Nüfus Kanununun uygulanmasında çeşitli sıkıntı ve duraksamalarla karşı karşıya kalınmasına neden olmuştur.

Bu sıkıntı ve duraksamaları ortadan kaldırmak ve nüfus idarelerinin ülkedeki gelişmelere paralel olarak düzenlenmesini sağlamak amacıyla 1587 sayılı Nüfus Kanunu zaman zaman gözden geçirilmiş ve tıkanmaya neden olan hükümlerde değişiklikler yapılmıştır.

Gerek vatandaşların gerekse Devletin günün teknolojik imkânlarından daha iyi yararlanmasını amacıyla Mernis Projesi uygulamaya konulmuştur.

E-Devlet kavramı içerisinde daha etkin bir kurum, daha etkin Devlet ve dolayısıyla vatandaşın daha iyi hizmet etmek bilinci ve sorumluluğu ile Mernis Projesi kapsamında nüfus idarelerinin

tümünde hizmet on-line olarak yürütülmekte, kişinin nüfus kaydı hangi ilçede olursa olsun, işlem kısa sürede tamamlanabilmektedir.

Bu nedenle nüfus kütüklerinin yapısını bozan, mükerrer kayıt oluşmasına ve aile esasının bozulmasına neden olan yer değiştirme işleminin kaldırılması gerekmektedir.

Tasarı, yer değiştirme işlemleri nedeniyle meydana gelen emek ve zaman kaybının ortadan kaldırılarak, millî ekonomiye getirdiği görünmeyen yükün hafifletilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇESİ

Madde 1. - Madde ile, 1587 sayılı Nüfus Kanununun 28 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Söz konusu 28 inci madde, kişi ve ailelerin yeni yerleştikleri yere iki ay içinde nüfus kayıtlarını nakletmelerini öngörmektedir.

Bu uygulamadan dolayı nüfus kütüklerinde çok sayıda mükerrer kayıt oluşmakta ve aile bütünlüğünün bozulması nedeniyle mahkemelerdeki veraset kararlarının alınması çok uzun sürmektedir.

Öte yandan Mernis Projesi gereğince nüfus kütüklerimizde kayıtlı bulunan ölü ve sağ yaklaşık 127 milyon nüfus kaydının, bilgi işlem ortamına aktarılması ve nüfus kayıtlarının merkezi bir sistemle tutulması sebebiyle yer değiştirme işlemine de ihtiyaç duyulmamaktadır.

Mernis Projesi uygulaması ile kayıtlı olunan yer dışında oturan kişilerin gerekli bilgi ve belgeleri olay türüne göre 1-10 dakika ile ifade edilebilecek süre içinde temin edebilmektedirler.

Bu nedenle uygulama gereksinimi kalmayan 1587 sayılı Kanunun 28 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 2. - Yürürlük maddesidir.

Madde 3. - Yürütme maddesidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

23.7.2003

Esas No. : 1/645

Karar No. : 42

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca, 11. 7. 2003 tarihinde Başkanlığınıza sunulan, "Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı", Başkanlığınızca, 17. 7. 2003 tarihinde, Komisyonumuza havale edilmiş ve Komisyonumuz 23. 7. 2003 tarihli 17 nci toplantısında, İçişleri ve Adalet bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla Tasarayı inceleyip görüşmüştür.

Nüfus Kanununa göre ikametgâh değişikliği durumunda, ilgililerin, iki ay içerisinde, nüfus kayıtlarını yeni yerleştikleri yere nakletmeleri gerekmektedir. Bu uygulamadan dolayı nüfus kütüklerinde mükerrer kayıtlar oluşmakta, nüfus kayıtlarında aile bütünlüğü kaybolmakta ve bu nedenle kamu hizmetlerinin yürütülmesinde aksaklıklar ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde MERNİS projesinin uygulamaya konmasıyla birlikte, nüfus hizmetleri on-line olarak yürütülebilmekte, kişinin nüfus kaydı nerede olursa olsun bu kayıtlara hızlı bir biçimde ulaşılabilir. Tasarı ile hizmetlerin

yürütülmesinde karışıklıklar çıkaran ve gerekliliğini yitirmiş bulunan Nüfus Kanununun söz konusu maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sırasında, şu görüşler ileri sürülmüştür:

Tasarı ile kaldırılması öngörülen nüfus nakil işlemleri, uygulamada kısmen uygulanabilmektedir. Örneğin Çankaya İlçesinde 1,5 milyona yakın kişi oturduğu halde, nüfus kütüklerinde kayıtlı olarak sadece 207 bin civarında kayıtlı kişi gözükmektedir. Yine İstanbul İlinin nüfusu 12 milyona ulaştığı halde, İstanbul nüfusuna kayıtlı kişi sayısı 1900'dur. Dolayısıyla bu maddenin uygulamada işlevini yitirmiş olduğu söylenebilir.

Nüfus Kanununun 28 inci maddesinin uygulanmasıyla, nüfus kütüklerinde kişilerin, ailelerin doğum yerleriyle olan bağları kopmaktadır. Bu maddenin yürürlükten kaldırılmasıyla, vatandaşların soylarıyla, doğum yerleriyle olan bağları korunmuş ve bilinmiş olacaktır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerden sonra Tasarı ile gerekçesi benimsenmiş, maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Tasarının, Nüfus Kanununun, söz konusu 28 inci maddesini yürürlükten kaldıran 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 nci ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Tevfik Ziyaeddin Akbulut</i>	<i>Ali Sezal</i>	<i>Muharrem Tozçöken</i>
Tekirdağ	Kahramanmaraş	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Küçükaydın</i>	<i>Şevket Gürsoy</i>	<i>Reyhan Balandı</i>
Adana	Adıyaman	Afyon
Üye	Üye	Üye
<i>Şevket Orhan</i>	<i>Ali Yüksel Kavuştu</i>	<i>Mehmet Sait Armağan</i>
Bursa	Çorum	Isparta
Üye	Üye	Üye
<i>Sıdika Sarıbekir</i>	<i>Nusret Bayraktar</i>	<i>Hakkı Ülkü</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Serpil Yıldız</i>	<i>Mehmet S. Kesimoğlu</i>	<i>Ali Oksal</i>
İzmir	Kırklareli	Mersin
Üye	Üye	Üye
<i>Selami Uzun</i>	<i>Mehmet Kartal</i>	<i>Şükrü Önder</i>
Sivas	Van	Yalova
	Üye	
	<i>Mehmet Erdemir</i>	
	Yozgat	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**NÜFUS KANUNUNUN BİR MADDESİNİN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun 28 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**NÜFUS KANUNUNUN BİR MADDESİNİN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı V.

M. H. Güler

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı V.

M. V. Gönül

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı V.

B. Yıldırım

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı V.

H. Çelik